

A biztosíték

A munkába indulók, vagy onnan hazatérők, az őszben sétálók, vagy a szórakozni igyekvők megállnak a városi és a kerületi választási bizottságok plakátjai előtt, amelyeken a népfőnt tanácsagjelöltjeinek a neve, foglalkozása áll. Természetesen veszik, hogy munkatársuk, jóbarátjuk nevét olvassák. A választási körzet polgárai ismerik jelöltjüket. Ha esetleg máshonnan nem, hát akkor a jelölőgyűlésről, hiszen ott voltak.

Gyári munkások, dolgozó parasztok, értelmiségiek és kisemberek nevei sokra kóznak egymás után a plakátokon. Közöttük sok a régi tanácsag, akiknek éppen munkájuk alapján ismét bizalmat adtak a jelölőgyűléseken. Am találnak jócskán olyan jelölteket is, akik majd, ha november 16-án megválasztják őket, először képviselik az államhatalom helyi szervében, a tanácsokban dolgozó társikat.

November 16-án a megyei jogú városi tanácsba 95 tanácsagot választunk. Szeged első kerületében 68, második kerületében 58, harmadik kerületében pedig 57 tanácsag jelölését erősítjük majd meg. Régiek és újak, kommunisták és pártunkívűlek valamennyien a dolgozó emberek közül valók, különböző érdekeik vannak, amelyeket a dolgos lakosság érdekében hivatkozik nélkül tettek. Ezért is esett rájuk a választás a népfőnt jelölőgyűlésein.

A plakátok neveket sorolnak fel, de félreérthetetlenül azt is jelzik, hogy az ország a dolgozó embereket: munkásokat, parasztokat, értelmiségieket, s különböző foglalkozású kisembereket. Tőlük, saját fajtájuktól bizalommal várják a jó és szépet érdekében a dolgozó emberek, s nem is csatlakoznak.

Régen, 1944 előtt sem bizalmuk, sem reményük nem volt a város vezetőiben, képviselőtestületében, törvényhozó bi-

zottságában. Hogyan is lehetett volna, hiszen saját maguk közül egyetlen ember sem volt ott. Csak az olyan nagyságos és méltóságos urak hallathatták szavukat a városháza tornya alatti szobákban, a nácstermekben, mint például a dúsgazdag Bach Bernáth, vagy a Kenderfonógyár ura: Wimmer Fülöp és persze a hásonszőrű társaik.

Az országgyűlésben sem volt más a helyzet. Grófok, földesurak, bankárok, gyárosok — a Chorinok, Telekyek, Gömbösök — uralták. A dísmagyaros, csinnadrattás választáskor a csillagos eget is megígérték, de a nép érdekében semmit sem tettek. Mit is várhatott volna Szeged népe például az olyan országgyűlési »képviselőjétkől«, mint gróf Teleky Pál, vagy Gömbös Gyula?!

Most természetes az is — évek óta így van —, hogy az országgyűlésbe a dolgozó nép maga közül választja képviselőit. Azokat az embereket, akik készek és képesek a dolgozó nép javáért cselekedni. Tisztelet, szeretet övezi az MSZMP-t, a forradalmi munkáspártot kormány vezetőit — a dolgozókat is jelölték az országgyűlési képviselők soraiba. Csongrád megyében az országgyűlési képviselőjelöltek listavezetője Apró Antal építőipari munkás, ma a Minisztertanács elnökének első helyettese. Szeged országgyűlési képviselőjelöltjei között ott találjuk Bódi Lászlót, az Újszegedi Kender- Lenzöbő Vállalat vasesztergályosát.

A tanácsban olyan intézkedéseket hoznak, az országgyűlésben olyan törvényeket alkotnak, amelyek a dolgozó nép érdekeit, még napsugarasabb életét szolgálják. A biztosíték erre, hogy az országgyűlési képviselőjelöltek és a tanácsagjelöltek a dolgozó népből valók, a dolgozó nép hű fia.

BARANGOLÁS

a dísmagyarosok ígéreteinek országútján

Valamelyik hajdú-bihari faluban történt ez, de bizonytalanul ráillik Kistelek, Dorozsma, Tápé, Balástya, vagy éppen Tiszasszigetre is, hisz ebben a tekintetben és a szegénységben olyan egyforma volt valamikor az ország valamennyi faluja.

Kitűzték az országgyűlési képviselőválasztásokat. Az említett hajdú-bihari faluban is megjelent négy év után újra a jelölt, hogy megdumolja, mit is kellene ígérni ezeknek a jámbor embereknek a voksért. Ropant egyszerű dolga volt. Elővette négy év előtti listáját, s szónokolt:

— Kedves paraszt testvéreim (ilyenkor ez a megszólítás dukált), lesznek kútaitok, nem döglenek el a baromaitok, új templomot is építtetek, lesznek iskoláitok, sőt még körzeti orvost is kaptok. Befestetem a falu végén a helységnévtáblát is, ha én rá szavaztok.

A gyűlésen a falu papja is jelen volt, méghozzá igen tréfás hangulatban, s így biztatta a népet: Kell ez nekünk, már csak azért is, ha majdan újra választunk, büszkén mondhatjuk: derék ember volt a mi képviselőnk, befestette

a helységnévtáblánkat.

Mint a régi szájhagyományban él, a tápéai is hasonlóan mód választották meg valamikor országgyűlési képviselőjüknél dr. Kelemen Béla főispánt. A méltóságos főispán úr a helységnévtáblától kezdve tan meg azt is megígérte a tápéiaknak, hogy a földre vonatja, s nekikadja a Göncöl-szekeret. Nos aztán, amikor bejutott ökelme a képviselőházba, egyszerűen higgattak akkor: »Eljen az Andaházy, mög a Kasnya«. Ebből gondolják, hogy semmiestre sem lehetett egy, hanem kettő. Amikor a választásra jött, mindig volt

könyvébe is belekerült. Fennhangosan hangzott a dísmagyaros tápéi képviselő: »Mondja ki az országgyűlés: választójoga csak annak lehet, aki a választójognak megfelelő vagyoni helyzete mellett hűséges tisztelője, áldozatkész védelmezője a rendszernek«. A tápéi hídról, a sárról, a víziánnyról egy szót se szólt öméltsága, persze akkor nem lett volna olyan híres ember. Tanácsait egyébként túlságosan megfogadta a T. Ház. Honorálták is neki, a világot látott »jogásznak« a bölcs tanácsokat, hiszen felsőházi tagságig jutott. Később mások követték őt Tápén. Ide járt bizalomért nagyon sokáig Andaházy Kasnya Béla is. A falu bejáratánál óriási diadalív fogadta mindig: »Isten hozott mihozzánk Andaházy Kasnya Béla« hirdették a félméteres betűk.

Szó ami szó, jó propagandája volt ennek az urnak. Amikor megindult Szegedről, előfutárai már bent jártak Tápén. Az utcákon ácsorgó gyerekeknek, öreg koldúsoknak meg mindenkinek fehér kenyeret és

virslit osztogattak

nagy kosarakból, jelölül annak, mindenkinek ilyen kenyere lesz, ha Andaházy Kasnya Béla szavaz. A legmurisabb azonban az volt az egészben, hogy az egyébként tiszteletré méltó tápéiak azt hitték, szentül állítják még ma is, hogy ez az Andaházy Kasnya Béla tulajdonképpen nem is egy ember volt, hanem kettő. Az időközben tisztes családapák lettek gyerekeknek még most is csudamód a szájukra áll, amit utahozsázt két krajcárért kurjongattak akkor: »Eljen az Andaházy, mög a Kasnya«. Ebből gondolják, hogy semmiestre sem lehetett egy, hanem kettő. Amikor a választásra jött, mindig volt

vele valaki, aki Andaházy-nak mondta magát, ő meg volt a Kasnya. Aztán pedig sohasem találkozott vele a következő választásig, hogy s ellenőrizhették volna.

Igy hát a tápéiak közül többen: Tápé mégiscsak a világ közepe, hiszen amikor tíz falunak volt egy képviselője az országgyűlésben, Tápénak akkor is kettő volt, de mi haszna lett ebből? Az »Andaházy, mög a Kasnya« megígérte: hidat építenek a Tiszára. »Bevezettem a faluba a villanyt, eltöröltem a kompon a fizetséget, kúttakat is fúratok, duplájára emeltem a közkifolyók számát, nektek adatom a városi földeket, nem lesz többé dobolás«. Mért ha valahol volt dobolás, itt aztán volt. Háromezer holdnyi földet használtak haszonbérbe a várostól a szegényebb sorsú tápéiak. Ötévesek voltak a bérletek, de mindig annyira rálicitáltak egymásra a szerencsétlenek, hogy a harmadik-negyedik évben már legtöbbször belefutottak a fizetségbe.

Ezen azután csak a »Vörös gazdász« tudott »segíteni« a fakalapáccsal.

Amit »Andaházy, mög a Kasnya« ígért, már régen megvan. Van pontonhid is, van föld is, villany is, a kompon se kell már fizetni, nem is dobolás el senkit. Százazreket költöttek ebben az évben is vízvezetékhalózatra, pedig csak egy textil-munkásnő volt a képviselőjük az országgyűlésben. Most meg egy tápéi asszonyt, Bódi Istvánnét jelölték az országgyűlésbe.

Balástyán is történt hajdanában tucatnyi hasonló história. A legemlékezetesebb tán mégis az 1939-es választás. Nagy huszárvágásra készültek a balástyaiak. »Abcug Shvoy« kurjongatták öregek, fiatalok, Becseire szavazunk.

Ami igaz, az igaz. Nagy tegerő volt ez a Becsei László balástyai »képviselő«. Dékány Tóni bácsi, meg a cimborái napszámban járták biciklivel, gyalog, meg lóháton a tanyákat. Így vígasztaltak mindenkit: »Meglátod testvér, ha Becsei lesz a képviselő, olyan tíz hold földet kapsz te is, mint a világ. Mert ő idevaló, legjobban ismeri a bajunkat. Megígérte, hogy kikövezi még a Pántlika utat is«.

Becsei be is futott annak rendje-módja szerint.

A választások után

egy hétre vidám muzikaszó áradt szerteszéjjel a Becsei-tanyáról. Sokáig tartott a méreteiben, pompájában Balástyán tán még ma is egyedülálló dárídó. A tíz hold földéért lelkesedő balástyaiak savanyú ábrázattal vették tudomásul: Becseinél kerül pénz az üres zsebben is. Kibékült a konkurrenciával, átadta neki a mandátumát, persze nem ingyen. Mint beszéltek, akkor 20 ezer pengőért. Csinos kis összeg volt az időtájt ennek még a fele is, a pengőhúsas napszámok idején.

Azóta az öreg Dékány Tóni is megkapta, mint minden balástyai a földjét, csak hogy nem Becseitől. Takaros villanyfényes falu lett a saanyarú kis tanyaközpontból, de nem a Shvoy Kálmán jóvoltából. Tóth György kommunista agrárproletár volt a földosztó bizottság elnöke.

Bebarangolhatnánk így az egész Csongrád megyét. De ne tegyük ezt. Csak ég a képünk a szegénység, milyen nyomorult, megalázott kis senkik voltunk mi régen.

Csepri József

Hétvégi hírek a Nemzeti Színházról

Ma: az »Optimista tragédia« premierje

Hosszas és gondos művészi előkészítő munka után, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójára bemutatásra ért a Szegedi Nemzeti Színházban Visszevesszki nagyerejű, történelmi jellegű színműve, az Optimista tragédia. Ma este ünnepi díszelőadásként mutatják be. A színmű szerepeiben Mentess József, Katona András, Kovács János, Rosta Mihály, György László, Kátay Endre, Miklós Klára, Kormos Lajos, Pagonyi Nándor, Károlyi István, Bányász Ilona, Kaló Flórián, Lakatos János, Lakky József, Tiszai József és Marosi Károly lép színpadra. Rendező: Komor István.

Az előadás este fél 8-kor kezdődik.

A Kamaraszínházban felújítják Marie Tesarova és Alfred Radoch cseh szerzők kétszerepes, kedves zenés vígjátékát, »A jégeső sem akadály«-t. Az első előadásra ma este 8 órakor kerül sor. A férj szerepét ezúttal Kovács Gyula játssza, a feleség továbbra is Balogh Rózsa. A zenés vígjáték további előadásait november végére várhatja a közönség.

A Montmartrei ibolya című Kálmán-operettet a Szegedi Nemzeti Színház első ízben Hódmezővásárhelyen mutatja be, a »Városi Színház« előadásainak sorozatában, november 9-én, vasárnap. A szegedi premier csak két nap múlva, november 11-én, kedden következik a Kamaraszínházban. Az operett főszerepeit Földi Teri, Lehoczky Zsuzsa, Kovács Gyula, Holl János és Káldor Jenő játsszák. Zenei vezető Várady Zoltán, rendező Kertész Gyula.

Dr. Buza László akadémikus 50 éves tanári működésének megünneplése

A napokban ünnepelte a Szegedi Tudományegyetem jogi karának tanácsa dr. Buza László egyetemi tanár, akadémikus, a nemzetközi jogi tanszék vezetője, a Hazafias Népfőnt Szeged városi bizottságának elnöke tanári működésének 50. évfordulóját.

A jubileum alkalmából dr. Martonyi János, a kar dékánja részletesen ismertette Buza akadémikus fél-évszázados — 1908—1958 — tudományos oktatói munkáját. Rámutatott arra, hogy dr. Buza László munkássága példát nyújt abban a tekintetben is, hogy az egyetemi professzornak mindenkori, de különösen épülő szocialista társadalmunkban kötelessége és hivatása az egyetemen kívüli társadalmi életben való részvétel, kutatási eredményeinek a széles dolgozó tömegek közé való eljuttatása. Hangsúlyozta politikai, a jogi és a tömegmozgalmi élet tényezőinek dr. Buza László iránt megnyilvánuló bizalmát, ami kifejezésre jut abban is, hogy a professzor a Hazafias Népfőnt és a Magyar Jogász Szövetség szegedi elnöki tisztségét viseli.

Ezután az MSZMP jogi kar alapszervezete képviselőjében dr. Papp Ignác üdvözölte az akadémikust, aki közéleti tevékenységével, a nemzetközi jog tudományos módszereinek alkalmazásával nap mint nap bizonyítja be a szocialista tábor külpolitikájának mélyszéges humanizmusát, rámutatva a szocialista országok külpolitikai célkitűzéseinek magasabbrendűségére. A jogi kar KISZ-szervezetének nevében Beke Lajos KISZ-titkár köszöntö meg azt a fáradságot nem ismerő munkát, amelylyel a professzor a jogászfűjság számos nemzedékét tanította.

Dr. Buza László akadémikus a hozzá intézett üdvözlő szavakra a többi követőket monddta: nagyon hálás a pártnak, és a kormánynak azért a bizalomért, amelylyel irányában viseltetnek. Ezt a bizalmat nagyra értékeli. Kifejezte, hogy ő már az első világháborút megelőzően tudta, hogy hazánkban mélyreható szociális változásoknak kell bekövetkeznie, s ily szellemben dolgozott az 1919-es Tanácsköztársaság idején. Elmondta továbbá, hogy a Hor-

thy-korszak idején is már tisztában volt azzal, hogy a jövő a Szovjetunióé, s ez valóra is vált. Kifejtette, továbbra is céljának tekinteti a tudományos munka színvonalának emelését, a professzorok és a hallgatók közötti kapcsolat elmélyítését.

A kari tanács tagjai meglelt ünnepségen részesítettek a jubiléumot.

A „cigánykirály“ Szegeden

A Brüsszelben járt Lakatos Sándor és zenekara néhány napig a Hungáriában muzsikál

Bekopogok a Hungária Szálloda 41. számú szobájába. Péntek délután van, biztosan pihen, de haad tudják meg lapunk olvasói, hogy itt van Szegeden Lakatos Sándor cigányprímás, aki zenekarával óriási sikert aratott a brüsszeli világkiállításán. És milyen élményekkel tért haza?...

Ajtó nyit: alacsony, jóképű, feketé bajszos emberrel találom magam szemben. Nagyon kedvesen fogad, elnézést kérek a zavarásért és a kis szálloda szobájában percek alatt megeleveníti előttem a magyar pavilon nagydíjjal kitüntetett éttermének hangulatát...

Muzsikáltam belga hercegnőknek, olasz exkirálynőnek, Magda Schneidernek, a híres filmszínésznőnek sok esetben. Voltak olyan vendégek, akik két hetet töltöttek a belga fővárosban, de többet időztek a magyar étteremben, mint a kiállítás pavilonjában. Állandó jelenség volt, hogy sorban álltak a helyekért, annyira népszerű volt a magyar étterem. Hét hónapot töltöttem Brüsszelben, délután 4-től éjjelig játszottunk minden nap. A fantasztikus forgalomra egy jellemző példát említek: akadtak olyan »megrogtott« vendégek, akik inkább tovább rendelték, fogyasztottak, csak hogy helyüket ne kelljen átadniok. A magyar étel, bor, zene valóban világsiker aratott. Minden este szinte szilveszteri mulatságot rendeztünk. A közönség velünk együtt énekelt »Az a szép, az a szép...«, a nagyon népszerű »Csak egy kislány«-t, meg a »Minek a szöke énnékem...« csárdásokat. Szívesen hallgatták a Marica grófnő, a Csárdáskirálynő

című operettek számait, Liszt haza vágyódnak és egyre többen térnek vissza.

— Mit hozott a családjának? — érdeklődöm.

— Kisfiának villanyvonatot és nyilon inget, ezt kért. Feleségemnek ruhaanyagot, s jómagamnak egy használt Opel Kapitánt. És most itthon szeretnék játszani. November 17-től Budapestre az Astoria lesz a brüsszeli magyar étterem. Ott dolgozik majd a világkiállításán járt teljes személyzet és mi...

Befejezésül még megkérdelem, hogy szívesen muzsikál-e a szegedi embereknek? — Első ízben lépünk fel hazatérésünk óta itthon, Szegeden, Hogy szívesen-e? Jöjjenek el a Hungáriába és majd tapasztalhatják...

Markovits Tibor

Már összeállították az ez évi „ornitológiai és vadászati napok“ gazdag műsorát

Ülést tartott a szegedi ornitológiai és vadászati napok előkészítő bizottsága az Idegenforgalmi Hivatalban. Az őszi kétnapos gazdag program összeállításánál kijelölték azokat a vadászterületeket, amelyeken megrendezik majd a tudományos kutatásokat segítő vadászatot.

Előreláthatólag Ofőledeák tízezer holdas vadászterületén, valamint a kútvolgyi területen kerül sor a vadászatra. Az ezt megelőző tudományos ülésszakon több előadás hangzik majd el. A budapesti Madártani Intézet képviselőjén Vértse Albert, a Természettudományi Múzeum részéről dr. Horváth Lajos, dr. Beretzk Péter ornitológus, dr. Bertóti István országos vadászati felügyelő, valamint Vargha József Csongrád megyei vadászati felügyelő tart előadást.

A szegedi ornitológiai és vadászati napoknak számos tudományos részvevője és vendége lesz az ország különböző részéről, a rádió pedig helyszíni tudósításban számol be a jeles eseményről, amelyet külön erre a célra készült plakátok és meghívók hirdetnek majd jöelöre.